

Smarte Alfred fikk en forretningsidé!

Alfred Lexow Berge (11 år) på Tjensvoll bestemte seg for å tjene penger. Nå tar han seg av søppeldunkene til naboer. **Side 4**

Intervjuet

Vi har besøkt Unn Birkeland, en dame med mange hatter og stor arbeidskapasitet. **Side 10-11**

Systue i Hillevåg

Mor og datter åpnet systue i Hillevåg hvor de hovedsakelig tar seg av omsøm og reparasjoner, men håper på muligheten til å sy helt nye klær. **Side 12**

Matutdeling og språkkafe

Open Hands For You ble startet av Aline Kamudege i 2016. Hun kom til Norge som flyktning, og ønsket å hjelpe andre flyktninger. Dette ble hennes måte å gjøre det på. **Side 5**

Zaptec Go

- Markedets beste og tryggeste ladeboks
- Best i NAFs test av ladebokser april 2022
- Lad når strømmen er billigst med Eco Mode
- Zaptec Go passer alle elbiler

Ferdig montert fra:

kr 13.490,- inkl. mva.

– Best og billigst på El-bil lading!

E TECH
ELEKTRO INSTALLASJON

E-Tech Elektro Installasjon AS | Auglendsmyrå 4
4016 Stavanger | Telefon 51 54 61 00 | post@etech.as

LEDER

Nye tider!

I 2023 besluttet Stavanger kommune å skille bydelsavisene fra kommunens drift. Fra 1. januar 2024 betyr dette at kommunedelsutvalgene ikke lenger står som utgiver av avisene. Stavanger kommune ønsker fortsatt å støtte bydelsavisene økonomisk, men omfanget vil avgjøre om det på sikt er rom for å opprettholde avisenes form og utgivelsesfrekvens.

De seks bydelsavisene i Stavanger har samarbeidet om å etablere en ny driftsmodell og har også igangsatt et arbeid for å se hvordan bydelsavisene kan oppnå synergieffekter ved å samarbeide tettere både redaksjonelt og økonomisk. De seks avisene er imidlertid ikke samlet under samme paraply, men har valgt forskjellige løsninger for den økonomiske driften.

Det første halvåret i 2024 vil bli avgjørende for bydelsavisenes videre skjebne. Avisene er avhengig av både økonomiske støtte fra kommunen samt et annonsemarked som på ingen måte representerer en forutsigbar inntekt. Videre er avisene avhengig av en viss frivillig innsats som sørger

for det ferdige produktet. Det vi heldigvis har nok av er innbyggere som gir uttrykk for at de setter pris på avisen og som fortjener bydelsavisenes uavhengige journalistikk!

Parallelt med å løse de driftstekniske utfordringene bydelsavisene står overfor, kan Hillevåg & Tjensvoll Avis snart presentere en digital utgave av avisen. Selv om papirutgaven fortsatt fortjener sin plass, tror vi en digital utgave kan bidra til at stoffet vårt når enda lenger. Det handler jo også om å henge med i tiden! Så snart nettutgaven er sluppet vil vi informere om dette på de forskjellige Facebook-sidene som omfatter Hillevåg og Tjensvoll.

Vi i redaksjonen håper du vil kose deg med avisen du nå holder i hånden og kanskje den inspirerer deg til å sende inn et tips eller to – fortell oss gjerne hva du vil lese om. Det er mange gode historier der ute som fortjener å komme på trykk!

Anne-Trine Benjaminsen

”Avisene er avhengig av både økonomiske støtte fra kommunen samt et annonsemarked som på ingen måte representerer en forutsigbar inntekt.”

Trafikksikkerhet:

Ny undergang ved Kvaleberg skole

Arbeidet med ny undergang under Sandvikveien, fra Sjøhagen til Kvaleberg skole er endelig i gang. Undergangen har stått øverst på ønskelisten til FAU ved skolen i mange år. Den første reguleringsplanen for undergangen ble vedtatt i 2011. Konflikt med vann- og avløpsledninger samt kabler gjorde at prosjektet ble vanskelig å gjennomføre. Dagens plassering, som nå skal bygges, ble vedtatt i 2015.

ANNE-TRINE BENJAMINSEN
anne-tb@online.no

- Vi er klar over at utålmodigheten er stor, men det er mange hensyn å ta i slike utbyggingsprosjekt, sier prosjektleder Grete Bastlid i Stavanger kommune. - Etter hvert ble det dessuten aktuelt å knytte sammen dette prosjektet med ny gang- og sykkelvei fra Hillevågsveien til Paradis og hele prosjektet ble dermed mer omfattende. Den nye undergangen er først

og fremt et ønske om å skape trygge skoleveier og Sandvikveien er svært trafikkert blant annet på grunn av Felleskjøpet. Nå får vi bedre forhold for alle myke trafikanter i dette området.

Litt ugreie forhold

- Det er krevende å jobbe i eksisterende vei som må holdes åpen og alle trafikanter må nok belage seg på litt ugreie forhold fremover, sier Bastlid. - I tillegg må mye av det som skjuler seg under jorden flyttes, som høyspentkabler, vann- og avløpsledninger og fiberkabler. Planen er at anlegget skal stå ferdig sommeren 2025.

Trær i ny form

Det har vært rettet kritikk mot kommunen som i januar fjernet flere større grantrær i forbindelse med oppstarten av prosjektet. - Mye av det arbeidet som må gjøres under jorden kom i konflikt med røttene til disse trærne og det ble dessverre vanskelig å beholde alle sammen, sier Bastlid. - Vi har konsultert arborist som mente at trærne var både gamle og til dels syke og ved å

GJENBRUK: Disse trærne skal på sikt bli utemøbler (Foto: Al Greenall).

fjerne deler av røttene for å la trærne stå kunne trærne etter hvert utgjøre en sikkerhetsrisiko. Det er mange som har gitt uttrykk for fortvilelse over at så

mange store trær ryker og i den forbindelse har det kommet et initiativ fra en lokal sosial entreprenør om å lage møbler og slik bevare noe av de lokale

trærne i en annen form. Gjenbruk av trær er noe vi skal være stolt av og dette vil komme til å glede både barn og voksne i området, avslutter Bastlid.

UTGIVER
Macivi Media AS

TRYKKERI: Dalane Tidende
Opplag: 9.000

REDAKSJON:
REDAKTØR: Anne-Trine Benjaminsen – anne-tb@online.no
Vigdis Maria Tjørhom – vigdismt@live.no

ANNONSESALG
Margit Ulven
annonse.Hillevag-Tjensvoll@outlook.com
Tlf: 950 24 545

PRODUKSJON
Macivi Design • www.macivi.no

DISTRIBUSJON
Schibsted Distribusjon AS

KULTUR

På sporet av Norsk Jernbaneklubb Avdeling Rogaland

INGEN TRAFIKK: Den gamle stasjonsbygningen på Mariero ser ut som den gjorde på femtitallet. Men nå kjører toget forbi.

Mange har sikkert lagt merke til den koselige lille stasjonsbygningen på Mariero. Kanskje også lurt på hvordan den ser ut inni?

VIDDIS MARIA TJØRHOM
vigdismt@live.no

Nå stanser ikke lenger toget utenfor stasjonsbygget, men litt bortenfor. Men bygningen er lett å få øye på, og den har sin historie – like fra 1918, da den ble oppført. Stasjonen åpnet som holdeplass i 1881. I 1904 ble stoppet her permanent.

Bevaringsverdig stasjonsbygning

For lenge siden besto bebyggelsen på Mariero av tre gårder. Nesten utrolig når vi ser hvordan det er idag. NSB fikk eiendommen gratis av grunneierne men etter hvert fant de ut at bygningen var blitt i så dårlig stand at den burde rives. Da var stasjonsbygget en tid blitt benyttet som lager. Men jernbaneklubben fikk overta, og renoverte bygningen.

Den gamle stasjonsbygningen er tilbakeført til slik den framsto på 1950-tallet. Både huset og området rundt det er definert som bevaringsverdig. Vedlikeholdet besørger

av medlemmene, i god dugnadsånd. Det er arbeidskrevende å holde alt i orden, både ute og inne. Mariero Stasjon kom inn i verneplanen i Stavanger kommune, og er definert som bevaringsverdig. Betingelsen for at klubben skulle få bruke stasjonen som medlemslokale, var at de oppgraderte og vedlikeholdt det. Det har de virkelig fått til!

To veteraner i foreningen

Rolf Magne Bøe og Torgeir Askeland er begge ildsjeler i klubben. Benkene vi sitter i er de opprinnelige fra da stasjonen var i bruk. Sola skinner inn gjennom de smårutete vinduene, og det brenner godt i ovnen. En trivelig stasjonsbygning, dette.

Rolf Magne har vært leder i foreningen i 25 år og trives med vervet. Oppveksten var på Mariero, og han har jobbet i togbransjen i 38 år. Han begynte som vognvisitor, gikk videre til kontor, og de siste 17 årene var han planlegger og produksjonsleder. Vedlikehold

og avvik på Jærbanen var hans ansvarsområde.

– Det har bare vært kjekt å jobbe med tog, sier Rolf Magne. Han har en sønn som er lokomotivfører, så toginteressen er videreført i familien.

Torgeir Askeland var med og stiftet klubben, han var lokomotivfører i 40 år. Jobben var interessant, men yrket har utviklet seg. Nå sitter føreren alene, før var de to. Det har med kommunikasjonen med omverdenen å gjøre. Før måtte føreren forlate stedet for å ringe noen, nå er det ikke slik. Det har vært stor utvikling innen jernbanen. Tidligere var det mye mer manuelt arbeid, nå går det meste på data.

Men fortsatt er noen menneskelige egenskaper viktige jernbaneverdenen – man må like å jobbe alene, og å ta ansvar.

Går foreningsarbeidet på skinner?

Mange av de som startet klubben er her fortsatt så de fleste medlemmene er godt voksne. Det er møte en gang i måneden. Under kulturminnedagene er det åpen dag med utstilling av gamle kjøretøy fra Rutebilhistorisk forening, kjøring av minitog, dresinsykling, salg av bøker og servering av lapper. Av aktiviteter ellers arrangeres det utflukter, medlemsmøter med bildevisning og foredrag, quiz, julemøter med utlodning og kjekke dugnader.

Finansieringen skjer via medlemskontingent, salg av bøker, og bidrag som det søkes om. Blant annet har SR-Bank, og Vernemillionen Hillevåg bidratt.

Klubbens medlemsblad heter selvsagt På Sporet.

ROLF MAGNE BØE OG TORGEIR ASKELAND: To ildsjeler i klubben, med lang fartstid og stor toginteresse.

Hvor går togreisen videre?

Foreningen ønsker seg nye medlemmer. Innmeldings skjema finner du på Norsk Jernbaneklubb sine hjemmesider, www.njk.no.

Rolf Magne og Torgeir lover et godt og trivelig miljø, og om du driver med modelltog hjemme, finnes det faglig veiledning her. Er du interessert i historie, og i tog, er dette stedet for deg!

KLAR: Her ligger billettene klar.

INTERIØR: Litt av interiøret i bygningen

GJENGLEMT?: Har noen glemt igjen kofferten her?

SLIK FÅR DU AVISEN I POSTKASSEN

Vi får ofte henvendelser fra dem som ønsker å få avisen i postkassen sin, men som ikke får den. Ta kontakt med Schibsted Distribusjon Vest på sdivest@schibsted.no og gi beskjed om at du ønsker å motta Hillevåg&Tjensvoll Avis hjem til deg.

HILLEVÅG & TJENSVOLL AVIS

NÆRING

ALFRED LAGET SEG JOBB: Noen av naboene i Bjørnstjerne Bjørnsons gate trenger ikke å tenke på søppeltømming.

Alfreds forretningsidé

Hils på Alfred Lexow Berge, 11 år, som bor i Bjørnstjerne Bjørnsons gate på Tjensvoll. For et år siden bestemte han seg for å tjene egne penger, og sammen med mamma Eva utviklet han et forretningskonsept. Nå har Alfred syv faste kunder og er klar for å utvide.

ANNE-TRINE BENJAMINSEN
anne-tb@online.no

– Jeg setter ut søppelkassene for syv naboer hver uke, forteller Alfred. – I dette nabolaget bor det mange småbarnsfamilier og vi spurte oss hva de voksne synes er kjedelig og som de gjerne ville slippe å tenke på. Sånn kom ideen. Og med småbarnsfamilier følger gjerne de største søppelkassene, ofte full av bleier.

Heller flere kunder

Sammen med mamma gikk Alfred fra dør til dør og presenterte ideen sin, informasjon ble også lagt i postkassene.

– Litt flaut, innrømmer Alfred, men jeg måtte jo markedsføre meg.

Hver familie betaler 200 kr for tre måneder. – I sommer dukket det opp en ny dunk, den til hageavfall, og noen mente jeg burde øke prisen, forteller Alfred. – Men foreløpig vil jeg heller få noen flere kunder.

Jo, det er viktig å tenke strategi! – Det kunne jo dukke opp en konkurrent med lavere pris, sier Alfred. Men foreløpig har han markedet for seg selv.

Sommerstengt

Alfred «reforhandler» avtalene med kundene sine hver tredje måned og på ett år har han bare mistet én kunde,

men denne familien flyttet. Han forteller at både mamma og søsteren Lilja trår til som vikarer dersom han er syk og i juli holder han sommerstengt. Han er imidlertid nøye med å sende ut informasjon via SMS til kundene sine. Kommunens tømme kalender hjelper ham å holde styr på bevegelige helligdager.

Alfred bestemmer

Vi spør Alfred hvordan han bruker pengene han tjener, og han viser fornøyd frem sin siste investering, en helt ny

Nintendo Switch. I tillegg abonnerer han på strømmekanalene Crunchyroll der han ser japansk animasjonsfilm. Mamma Eva skyter inn: – Vi forsøker å holde forbruket nede og handler gjerne på Finn, men Alfred må selv få bestemme hva han skal bruke «lønnen» sin på. Han har eget bankkort og bruker Vipps og jeg er nesten forbauset over at jeg har en sånn plikt oppfylgende og organisert sønn.

Og vi skjønner at Alfred ikke er fremmed for å spandere en brus på både mamma og søster!

Turboklubben Hillevåg

Turboklubben Hillevåg er en utendørs fritidsklubb i regi av Stavanger Turistforening. Klubben har fokus på enkelt friluftsliv. Målet er å lære barn enkelt og naturvennlig friluftsliv ved å være ute sammen, leke, oppleve, undre, utforske og lære om naturen. Turboklubben møtes annenhver onsdag og passer for barn fra 4-12 år. Turboklubben er gratis og barn må komme sammen med foreldre.

Turboklubben holder til på Ullandhaugtårnet og basen er gapahuken på sørsiden av tårnet. Ta med egen mat og drikk, gjerne noe som kan grilles på bål.

Frem til sommeren møtes klubben: 7/2, 21/2, 6/3, 20/3, 3/4, 17/4, 15/5, 29/5, 12/6, 26/6 kl. 17.30 – 19.30

Kontakt gjerne daniel.strand@dnt.no for mer informasjon eller følg Turboklubben på Facebook.

Vi er her for deg og dine.

H
ÆDER

HVIDING
BEGRAVELSESBYRÅ
etab 1933

51 82 00 50 - hele døgnet

hviding.no

Matutdeling og språkkafe

GLAD GJENG: Her er den glade gjengen fra Språkkafe i Bekkefarene Bydelshus. Her snakker man bare norsk.

For de som ikke har lest om Open Hands i bydels-avisa tidligere: Open Hands For You ble startet av Aline Kamudege i 2016. Hun kom til Norge som flyktning i 2007, og ønsket å hjelpe andre flyktinger. Dette ble hennes måte å gjøre det på.

VIGDIS MARIA TJØRHOM
vigdismt@live.no

Open Hands For You er en frivillig organisasjon med målsetting å bidra til en enklere og bedre hverdag for innvandrere og flyktinger i Norge. I dag er de i Pådriv sine lokaler i Flintegata. Her er det utdeling av gratis mat hver torsdag kl 12. Et populært tilbud. De som møter opp, får utdelt matpakker som de tar med seg, eller de kan velge å spise her. Maten kommer fra Matsentralen på Sandnes. Her er alltid brødmat, ellers varierer det noe i forhold til frukt, grønnsaker og middag. Omtrent hundre mennesker møter opp, hver gang. De kommer fra Ukraina, Bulgaria, Afrika, og andre land.

Få nordmenn

Aline har sendt oss en beskrivelse av aktiviteten det siste året:

Demografisk sett er majoriteten, 86,7 prosent av de som benytter seg av matutdelingen, av ukrainsk opprinnelse. Sannsynligvis har de flyktningsstatus i Norge. Kun 2 prosent har norsk opprinnelse, mens 9,3 prosent har en annen bakgrunn. Det blir observert at mange av de som kommer, kan ha psykiske utfordringer. Dette kan skyldes opplevelser som flukt og traumatiske krigsopplevelser. Åpent hus på matutdelingen kan fungere som

en viktig sosial støtte for disse menneskene.

Viktig sosial arena

I 2023 gjennomførte Open Hands 41 matutdelinger, nådde ut til 510 husstander, og distribuerte 4070 matposer, med en totalvekt på omtrent 17 172 kilo mat. Denne innsatsen har både møtt behovet for ernæring, og hjulpet på økonomiske problemer, og også skapt en viktig sosial arena. På de sosiale samlingene på åpent hus for ukrainere og andre nye flyktinger er det delt ut 2099 porsjoner mat. Det har i tillegg vært en verdifull møteplass for dem som trenger tilhørighet og nettverk.

Åpent hus med et måltid og matutdeling har imidlertid vist seg å være en utfordrende oppgave å lede. Lokalene er altfor små til å gi denne store gruppen med mennesker en skikkelig mottagelse. Når det har vært veldig stor pågang, har det forekommet uheldig knuffing i køen for å komme inn. Egentlig er plassen for liten til å ha 150 mennesker inne for å spise.

Viktig samfunnsoppdrag

Frivillighet er kjernen i driften. Heldigvis er det tilstrekkelig med erfarne frivillige til stede for å hjelpe med dette viktige samfunnsoppdraget. Til sammen deltar omtrent 20 frivillige på onsdager og torsdager. Tre av disse er med og

henter mat fra Matsentralen. Omtrent 14 personer frivillige deltar på selve matutdelingen, og har følgende oppgaver på torsdagene: registrering, kjøkkjenteneste, pakking av mat, litt underholdning. Noen av de frivillige kommer en gang iblant, og mange stiller opp fast hver uke. Dette er for øvrig en god arbeidspraksis, og verdifull språktrening. Offentlige instanser kan sende sine kandidater hit.

I 2023 ble det tatt imot 20 personer i arbeidspraksis fra Stavanger, Klepp og Sandnes.

Det er behov for flere frivillige til kjøkkjenteneste!

Dette var Alines beskrivelse. Vi besøker stedet for å møte noen av de som er der.

En liten prat med noen av de frivillige i Flintegata

Den første vi møter, er Lars Eielsen. En smilende og blid pensjonert lærer, som har funnet at dette er meningsfullt fordi han får hjelpe noen som trenger det. Det var datteren som fikk ham til å begynne her. Hun hadde snakket med Aline, og forsto at dette måtte være noe som passet for far. Det hadde hun rett i.

- Dette handler om nestekjærlighet, sier Lars. Han har mye godt å si om opplegget. Språket kan noen ganger oppleves som en barriere, men fingerspråk er universelt, så det går. Lars beskriver miljøet som trygt og godt. Noen ganger drar de også på tur, og dagsturhyttene er populære. Gitaren har han med, og på oppfordring framfører han noen viser. Ingen tvil om at det er populært!

De kaller henne en ildsjel, Tatjana Tymchur fra Ukraina.

Hun er også pensjonist, og kom til Norge for to år siden. Datteren har bodd her i 19 år. Tatjana trives i Norge, men vil tilbake til Ukraina når krigen er over.

- Fedreland er fedreland, smiler hun.

Tatjana bestemte seg for å hjelpe andre flyktinger straks hun kom til Norge. Så hun er her hver torsdag. Hun snakker varmt om Aline og om Flintegata, som nesten er et hjem for henne og andre. Et godt fellesskap er viktig, og det finner de her.

Livar Dubland er pensjonisten som leste i bydelsavisa at Open Hands trengte sjåfør. Han henter mat fra Matsentralen i Sandnes. Lading av elbilen som brukes blir generøst sponset av firmaet Holta & Håland på Randaberg.

- Dette gir meg mye, sier Livar, som lenge har sett vik-

tigheten av å hjelpe de som trenger det. Vennskap og god kontakt med andre er gevinsten. Så liker han også å kjøre bil.

Klokka er blitt 12, og køen utenfor er lang. Fra kjøkkenet kjenner vi nydelig middagslukt. Nå er det tid for mat!

TATJANA TYMCHUR: Dette er ildsjelen fra Ukraina. Alltid blid og hjelpsom.

Tjensvoll legesenter er midlertidig flyttet til Mariero

Stavanger kommunen overtok driften av Tjensvoll legesenter i januar. Legekontoret finner du nå på Mariero mens lokalene pusses opp.

Ifjor ble det politisk vedtatt å endre driftsformen ved Tjensvoll legesenter, fra vanlig selvstendig næringsvirksomhet til kommunalt legesenter der legene er selvstendig næringsdrivende. Dette ble gjort for å fortsatt sikre et fastlegetilbud i nærområdet. Stavanger kom-

mune skal drifte legekontoret, mens legene driver egen næringsvirksomhet fra kontoret. Sykepleier og helsesekretærer ved Tjensvoll legesenter fortsetter videre, nå som kommunalt ansatte.

Men før legesenteret kan tas i bruk må lokalene pusses opp og det er forventet at rehabiliteringen vil ta noen måneder. Tjensvoll legesenter holder nå til i Langflåtveien 33 på Mariero. Telefonnummeret er fortsatt 51 89 70 30.

KULTUR

H18 – nytt, spennende fellesskap

HUS MED MANGE MULIGHETER: Al Greenall fra Pådriv har fasilitert oppstarten av H18. Her sammen med Lisa Sundvall og Line Halstad.

Hva skjuler det seg bak H18? Ikke noe mer mystisk enn Hillevågsveien 18 og her finner du bydelens nye kunstnerkollektiv. Vokst ut fra behovet for atelier, og en grushaug på nabotomten - den kommer vi tilbake til. Men H18 skjuler ingen homogen gjeng med tradisjonelle kunstnere, snarere en kreativ gruppe mennesker som jobber med alt fra arkitektur til yoga via malerkunst og ja, en gitar.

ANNE-TRINE BENJAMINSEN
anne-tb@online.no

Pådrivs Al Greenall ville kanskje kalt beboerne «a mixed bag» og tar hjertelig imot oss for å presentere H18 som har vært i sving siden i fjor høst. - Hva har kunstnere og kreative sjeler i Hillevåg bruk for, spør han. Og svaret er ofte enkelt: atelier og helst til en overkommelig pris. - I fjor ble Apply-bygget revet og mange

kunstnere mistet sitt atelier, forteller Al.

Mye gjenstår

Restene av dette bygget manifesterte seg lenge som en enorm grushaug på nabotomten, samtidig åpnet det seg nye muligheter i nr. 18 i fjor. Og enda bedre, Stavanger kommune sa seg villig til å bevilge midler til et nytt kunstnerfellesskap.

- Bygget er gammelt og fremsto i første omgang som lite egnet, forteller Al. - Pengene fra kommunen måtte vi bruke klokt og er gått med til blant annet å dele 560 kvadratmeter inn i hensiktsmessige rom, varmepumpe, internett, vi har pusset opp - ja vi har kommet et langt stykke på vei med de midlene vi har hatt

MARI SAMUELSEN: Mari er arkitekt. Hun og mannen driver firmaet Samuelsen. Samuelsen som primært prosjekterer og utfører småskalaprojekt.

til rådighet. Men mye gjenstår. En raus gårdeier har vært relativt beskjeden med husleien, det nyter leietagerne godt av.

Skal etter hvert bli selvstendig

H18 har foreløpig ni leietakere, kapasiteten er anslått til 14. Som med så mange andre eldre bygg i Hillevåg har vi følelsen av å bli tatt med inn i en labyrint. Vi starter i det lyse og hyggelige inngangspartiet og vandrer fra rom til rom der det skjuler seg dataverktøy, garn, staffeli, stoff, sko, en yogasal - og enda var ikke alle «hjemme» da vi var på besøk.

I dag er det Pådriv som administrerer H18, i tillegg til å være bindeleddet mellom H18 og kommunen. - På sikt skal kollektivet bli selvstendig, påpeker Al. - Men enda viktigere, utvikle dynamikken i huset.

Se hva som skjer

Vi er etter hvert blitt en liten håndfull rundt bordet i inngangspartiet og diskusjonen går om dette er et kollektiv eller noe helt annet. Men huset skal være et fundament for blant annet kunstnere som ikke har valgt kunstens institusjonelle verden. Et sted for blant annet anerkjennelse.

Al Greenall sier at målet for 2024 er å fylle huset med kreative sjeler og se hva som skjer. Og med så mye kreativ energi

JOHANNA WARBERG: Johanna er utdannet illustratør/grafisk designer, men driver også med håndarbeidsteknikken tufting som kan brukes til å lage gulv- eller veggtepper, men også for eksempel putetrekk og vesker.

som allerede har satt seg i veggene virker utgangspunktet godt. - Alt er nytt, sier han, men huset har mange muligheter. Vi har allerede arrangert julemarked, i mars følger vi opp med håndverksmesse. Da vil vi også invitere eksterne utstillere.

TAMARA JAN BLAZEVIC: Tamara selger egen kunst og er i tillegg sertifisert yogainstruktør. H18 tilbyr yogaklasser med Tamara på plass som instruktør.

BEDRIFTSPROFILEN

Monsen møbeltapetsering

Gammelt, nytt, unik!

OMTREKK AV MØBLER: Denne stolen skal få nytt stoff.

Å besøke Monsen Møbeltapetsering er som å tre inn i en eventyrverden. Ruller med stoff, skai, møbelhud, stoffprøver, skumgummi, en stol her og en stol der – noen ganske så avkledd, verktøy, store og fargerike trådsneller – og symaskiner du ikke visste eksisterte. Det er mye av alt på 500 kvadratmeter og det hersker en viss uorden i de store rommene – må det være lov å si. Men Jan Ivar Monsen vet hvor det meste befinner seg.

ANNE-TRINE BENJAMINSEN
anne-tb@online.no

Å nøste opp historien til firmaet krever en del tankevirksomhet fra eierens side for veien fra Langgata på Storhaug til Sandvikveien 13 i Hillevåg har vært kronglete. Og flytteleassene har ikke blitt mindre med årene. Men den korte versjonen forteller oss at Jan Ivar Monsen begynte i lære hos sin far da han var 22 år, fagbrevet fikk han i 1991 og så startet han sitt eget firma i 1992. En periode var han lærer i møbeltapetsering på Godalen videregående skole samtidig som han drev egen bedrift. Så gikk turen til Hillevåg da han begynte å jobbe som verksmester for Torkildsen og Selland på Åsen før han igjen ble herre i eget hus da han opprettet Monsen Møbeltapetsering i lokalene til Seilmaker Mathiesen. Men så dukket det altså opp 500 kvadratmeter i Sandvikveien 13. – Det var ekko her da vi flyttet inn, forteller Jan Ivar Monsen.

Det ekkoet har for lengst forstummet.

Ny kundegruppe

I dag har firmaet fire ansatte fordelt på tre årsverk. Kundene er mange og varierte, det er ikke bare private kunder som

trekker om slitte designmøbler. – Vi har i de senere årene sett fremveksten av en ny kundegruppe, sier Monsen. – Stat, kommune og private bedrifter er blitt mer opptatt av gjenbruk. Å kaste fullt brukbare møbler bare fordi man flytter inn i et nytt bygg for eksempel, er ikke akseptert i dagens samfunn. Stadig flere bedrifter velger å pusse opp treverket og trekke om.

Skumgummi tar plass!

Vi tar turen rundt i lokalene og ute i butikken har Monsen snekret en ny hylle langs den ene kortveggen. – Det måtte til da jeg kjøpte ni paller med møbelstoffstoff, sier han. – Det er ikke alt man greier å si nei til.

Han har et eget rom til skumgummien og minner seg selv om at nå kommer det snart mer som krever plass. Skumgummi kan ikke brettes sammen og legges i en skuff.

Ikke alt lønner seg å trekke om

I tillegg til firmakundene har bedriften også mange private kunder som ønsker omtrekk eller reparasjoner. – Det er ikke alt som lønner seg, sier Monsen og rynker på nesen over Ikea-møbler.

– Møbeltapetsering er et håndverk og reparasjoner og omtrekk kan fort koste noen kroner. Men det er selvsagt kunden som avgjør. Dersom stoppingen er i orden kan det nok i mange tilfeller lønne seg å trekke om. Antikviteter derimot blir fort veldig dyrt. På listen over tjenester kan vi dessuten legge til trekking av båtputer.

Stedbygde møbler

Det er mange som ønsker seg stedbygde møbler, men dette er også noe som fort koster. – Vi har mange kunder med tanker og ideer som ikke lar seg omsette i praksis, sier Monsen. – Som en tommelfingerregel lønner det seg å komme til oss før byggingen av møblene starter. Treverk og puter må stå i forhold til hverandre størrelsesmessig. Vi har i mange år jobbet tett sammen med møbelsnekker Vågane Viste som leverer spesialinterior og det er alltid kjekt å lage noe unikt.

Gammel kunnskap og tradisjon

I det største rommet jobbes det med puter den dagen vi er på besøk. Små skudd fra stiftepistolen er det eneste vi hører. Langs veggene er det satt opp hyller med fargerike trådsneller på rekke og rad og store spoler med glidelås i alle mulige farger. Symaskinene har fremmede navn og fasonger og Monsen demonstrerer hvordan han kan sy gjennom fem lag skinn. Rommet oser gammel kunnskap og tradisjon med sine mangfoldige verktøy. Og helt bakerst et lite snekkerverksted.

GOD KOLLEGA: Ramin Kiani har opparbeidet seg mange års erfaring hos Monsen.

Restaurantmøbler

– Setter du deg på en restaurant i Stavanger er det ofte vi som har sydd putene i møblene, sier Monsen. – Vi samarbeider med flere firma i Stavanger som produserer spesialmøbler til restaurantbransjen, men vi har også levert så langt av gårde som til Tromsø. Dette er veldig kjekke oppdrag. Og slike møbler slites jevnt, nå har vi snart «pusset opp» hele Egon i Stavanger. Jeg vil anslå at 35 – 40 prosent av omsetningen vår er knyttet til denne type oppdrag.

Jan Ivar Monsen viser oss en fint sydd skaipute som får oss til å tenke treningssenter. – Riktig, og dette er også en viktig inntektskilde, sier han. – Det er stor slitasje på treningsapparater, nylig skiftet vi ut over 200 deler hos SATS.

Sjelden fri

Et skilt på kontoret til Monsen forteller oss at bedriften er stengt i juli. – Vel, det blir jo ikke alltid slik, sier han. – Jeg har ikke sittet i et fly siden 2019

og på hytta i Lyngdal er det vanskelig å skru helt av. Med egen bedrift må man være påkoblet nærmest til enhver tid, og det er mye styr. Og med styr mener Monsen anbud, prissetting, regnskap, telefoner, e-post – ja alt det han definerer som «ikke produksjon». – Det er også byråkratisk krevende å ha tre mann i arbeid, legger han til. – Men jobben er stort sett kjekk, vi har varierte oppgaver og et jevnt tilsig av henvendelser. Men jeg håper vi slipper å flytte flere ganger, sier 58-åringen som ikke er helt sikker på i hvem sine hender bedriften er om ti år.

Fakta

- **Type virksomhet:** Møbeltapetserer
- **Kunder:** private, firma, restauranter, treningssenter
- **Adresse:** Sandvikveien 13
- **Antall ansatte:** 4
- **www.monsen-mobler.no**

HISTORIE

Emigranttrafikken til USA med skip fra Johan Adam Køhler

Når jeg gikk på Auglend skole på 1960-tallet, var emigranttrafikken over til USA en del av pensumet. Jeg husket vi lærte om en liten båt ved navn Restaurationen som skulle frakte folk fra Stavanger til USA. Dette skjedde i 1925.

HELGE HÅGENSEN

I flere år hadde Stavanger en egen utvandrerfestival. Her ble det framført et eget skuespill om sluppefolket som skulle vandre til USA for å følge i Cleng Peersons fotspor. I rollen som Restaurationen fungerte sluppen Anna af Sand. Det var også andre skip som drev med emigrasjon over til USA.

J.A. Køhler

Firmaet J.A. Køhler i Hillevåg under ledelse av Johan Adam Køhler startet med transport av emigranter elleve år etter at Restaurationen la ut på sin ferd. Skipene som J.A. Køhler brukte het Norden, Den Norske Klippe samt Hebe. Briggen Norden forlot Stavanger 15. mai 1836 med 110 emigranter samt en besetning på tolv menn. Norden var på cirka 229 registertonn, og overfarten ble svært strabasjos og stormfull.

I følge loggboken til skipper Tønnes Wilhelmsen på Norden, døde én mann, en pike samt tre små barn under reisen. Det ble videre født et barn om bord på briggen. Passasjerene var stuert svært tett sammen i lasterommet, og sengene var svært provisoriske. De frøs forferdelig under turen, og svært mange ble syke under overfarten.

Fjorten dager etter at Norden satte kurs for USA, fulgte Den Norske Klippe. Denne båten var halvparten så stor som Norden. Denne båten hadde 57 personer under dekk. Skipper på Den Norske Klippe het Peder Rolfsen, og han hadde et mannskap på syv personer med seg. Den Norske Klippe nådde New York den 13. august, og da var samtlige personer som gikk om bord i Stavanger selv i stand til å sette sine føtter på amerikansk jord.

De første årene hadde handelshuset Køhler monopol på Atlanterhavsfarten, men etter hvert fikk de konkurranse fra de lokale redermiljøene. I år 1851 bygde handelshuset Køhler barken Hebe på sitt eget verft i Hillevåg. Denne hadde flest turer over Atlanterhavet med emigranter. På returen skulle handelshuset Køhlers skip ha med seg returlast, men dette var ikke alltid like enkelt.

Emigrantfarten skjøt fart

Skipperen på Hebe het Tønnes Olsen. Han var skipper på de fleste turene Hebe hadde til New York. Han ble etter hvert kalt for «Hebe-Olsen». Hebe var en skarpseiler og reisetiden til USA ble kuttet med flere dager og brukte 3-4 uker på turen over Atlanteren. Firmaet J.A. Køhler kjøpte fullriggeren Protector i samarbeid med handelshuset Plough & Sundt på Skagen. Skipet kastet anker

HEBE: Skarpseileren «Hebe» ble spesialbygget ved Køhlers verft i Hillevåg for emigranttrafikken.

i Stavanger i 1864. Protector var det største skipet som hadde ligget på redan i Stavanger. Skipet gjorde senere emigrantturer til Quebec og Montreal, og brakte med seg opptil 268 passasjerer.

Emigranttrafikken ebbet ut i løpet av 1870-årene. Trafikken hadde vært en god forretning for Johan Adam Køhler. Billettprisen over Atlanterhavet i 1860-årene var på 12 spesidaler for voksne samt 8 spesidaler for barn mellom ett og 14 år. I tillegg måtte samtlige passasjerer betale 1 spesidaler i landgangsavgift.

Kosten måtte passasjerer selv sørge for, mens mannskapet hadde spikret sammen køyer i lasterommet. J.A. Køhler holdt også vann og brensel til turen. Denne turen må ikke betegnes som noen form for luksustur.

I følge boken til Arne Bang Andersen om Handelshuset Køhler, var hver køy så brei at den var beregnet til tre personer uten skille for den enkelte. Mellomdekket var fylt opp av kasser, kister, duker og tønner så passasjerer ble temmelig smale. Sengetøyet om bord bestod av et knippe halm, åklær og et par hodeputer. Provianten bestod av øl og sur melk på tønner. I tillegg hadde hver familie brakt med seg store mengder med flatbrød.

Å tilbringe flere døgn og uker i et lasterom virker ufattelig for oss som lever i et velferdssamfunn. Vi har store problemer med å sette oss inn i følelseslivet til disse emigrantene. Jeg ser form meg at flere av emigrantene kan ha fått psykiske problemer under en slik overfart.

STAVANGER MARKISE OG PERSIENNE FABRIKK AS

Din lokale leverandør av inn- og utvendige solskjermingsprodukter

Vi leverer:

Utvendig:	Innvendig:
• Persienn	• Persienn
• Markiser	• Plisségardiner
• Screen	• Lamellgardiner
• Parasoller	• Rullegardiner

Kontakt oss for uforpliktende tilbud og befaring

Adresse: Haugåsstubben 8, 4016 Stavanger
Telefon: 51 58 65 58
Epost: post@stavanger-markise.no

50% på brille 2

Velkommen til din lokale optiker her i Hillevåg!

**Bredt utvalg - Mote og komfort
- Kvalitetsoptikk fra ZEISS**

Vi har alltid god tid til deg!

alliance* OPTIKK **Hillevåg**

Gartnerveien 27, Stavanger, Tlf: 51 58 92 29

Soneterapi og Hudkompaniet har flyttet til Lagårdsveien 79 og ønsker gamle og nye kunder velkommen.

Hudkompaniet

Erfaren hudterapeut tilbyr hudpleie, form og farge bryn, farge vipper, vippeløft, brynlaminering, plasmapien og nyheten XcellarisPRO microneedling TWIST.

Vi har online booking og nettbutikk med profesjonelle hudpleieprodukter som kan leveres på døren.

Hjertelig velkommen!

Lagårdsveien 79 – 2. etg, inngang fra Vålendsbakken
Tlf. 924 53 137 – E-post: siljetollagsen@yahoo.no
Nettside: Hudkompaniet.no

HUDKOMPANIET
SILJE TOLLAGSEN

Stavanger Soneterapi&Akupunktur

- Akupunktur
- Soneterapi
- Laserterapi
- Kopping
- Irisanalyse
- Hårmineralanalyse
- Hypnose
- Tankefeltterapi

Adresse: Lagårdsveien 79
2. etg, inngang fra Vålendsbakken
Tlf 926 52 334
mail@stavanger-soneterapi.no
www.stavangersoneterapi.no
Ps! Vi har også onlinebooking.

Besøk oss i våre **nye flotte lokaler** og se de siste modellene fra Svedbergs designet av Halvor Bakke.

OSV. SIVERTSEN
- en allsidig rørlegger
Langflåtveien 37, 4017 Stavanger, tlf. 902 64 000

hentavfall.no

Har du noe du vil bli kvitt?

I storm og stille

Sykepleier. Master i ledelse. Varaordfører. Lederstillinger i ulike bransjer. Styreverv. Unn Birkeland er en dame med mange hatter og stor arbeidskapasitet. Hun har stått i en storm som nesten blåste hennes nåværende arbeidsgiver overende. Men nå står Pårørendesenteret støtt med fast plass på statsbudsjettet.

ANNE-TRINE BENJAMINSEN
anne-tb@online.no

For det er til Pårørendesenteret på Ullandhaug Unn Birkeland kjører hver dag fra Gjesdal. Hun har ledet senteret i seks år og det er her hun har møtt sin hittil største utfordring i arbeidslivet da senteret falt ut av forslag til statsbudsjett fremlagt høsten 2022. Så får man jo en ny sjanse når det reviderte budsjettet skal legges frem, men det kommer vi tilbake til.

Man sitter ikke i ro

Unn Birkeland er utdannet sykepleier og forteller levende om veien videre fra Stavanger Sanitetsforening sykepleierhøyskole i 1987. En vei brolagt med så mye mangfold at det er fristende å spørre om hun alltid har vært like energisk? – Jeg er vokst opp på en gard i Gjesdal og mormor var mitt forbilde. I hele oppveksten gikk jeg i hennes spor, hun lærte meg alt om organisasjonsliv og jeg engasjerte meg i BU, 4H, ungdomskor, turn, håndarbeid – ja det som var å finne på. Moralen var vel at man sitter ganske enkelt ikke i ro.

Variert erfaring

Med en master i ledelse i 2009 valgte Unn å forlate sykepleien etter å ha vært assisterende pleie- og omsorgssjef i Bjerkreim, og har siden vært innom en rekke bransjer – i mange år hånd i hånd med politiske verv. – Som HR direktør for Kverneland Group hadde jeg personalansvar for 600 ansatte, den direkte kontakten med så mange forskjellige yrkesgrupper var verdifull.

I 2013 sto en ny bransje for tur da Unn ble basesjef for CHC Helikopter Service på Sola. – Da måtte jeg lese meg opp på helikopterbransjen og det ble drøye to spennende år før en del ikke lovpålagte stillinger ble lagt ned som en følge av «oljenedturen», også min.

På den helt andre siden av skalaen finner vi Unn som kultursjef i Gjesdal kommune i fem år og hun har også vært festivalsjef for Vannfestivalen på Ålgård, som nå er historie.

Politikk og styreverv

I tillegg til lederjobbene har Unn krydret tilværelsen med en rekke styreverv, mange innenfor idretten, og politikken sendte henne nesten til topps i Gjesdal, som varaordfører i perioden 2019-2023. I dag er hun inne i sin tredje periode for Senterpartiet i Gjesdal, nå som gruppeleder. – Jeg er vant til å ta på meg ulike roller, og balansere dem, sier hun. – All erfaring er nyttig erfaring.

Karrierens største utfordring

Og da er vi tilbake til 2022 da Unn måtte mobilisere hele sitt register for å redde Pårørendesenteret, etablert i 1988, som er Norges eneste senter som ivaretar pårørendes rettigheter og hjelpe-tilbud. Da statsbudsjettet for 2023 ble

lagt frem og Pårørendesenteret glimret med sitt fravær blinket alle varsel-lamper med konkurs som sannsynlig utfall. Og det er da man spør, hva følte du da? – Vi følte at rollen vår hadde blitt fullstendig misforstått. Og en konkurs ville lagt lokk på 25 års kompetanse, alt hadde forsvunnet og det var helt utenkelig å forholde seg til. I tillegg var dette vanskelig for meg som leder, tanken på å ikke kunne lønne de ansatte og den usikkerheten hele situasjonen skapte var krevende. Så fulgte en periode med full mobilisering frem til revidert statsbudsjett og følelsen av å være inne i varmen igjen følte ufattelig gild. Og i ettertid føles det tilfredsstillende å ha fått testet hvor mye en tåler. Men fast plass på statsbudsjettet de nærmeste årene forplikter. Nå jobber vi med å oppnå status som nasjonalt kompetansesenter, i dag er vi «bare» nasjonalt senter. Vi har mye spennende arbeid foran oss.

Alltid påkoblet

Med så mange jern i ilden er det to spørsmål som presser seg frem, er Unn alltid «påkoblet» og hvor lader hun batteriene? – Jeg må innrømme at jeg er blitt mer glad i egentid de siste årene, men ja, jeg er stort sett alltid påkoblet selv om jeg ikke forventer at mine omgivelser er det i samme grad. Jeg liker ganske enkelt å jobbe, og jobber mye.

Det andre spørsmålet lar seg også enkelt besvare: – Hytta vår på Lista er mitt drømmeparadis, sier Unn. Men hun finner også plass til fire barnebarn, kortspill med to venninner og en god tur. Og når hun setter seg i bilen til eller fra Gjesdal kobler hun på en lydbok. – Jeg kunne nok brukt kulturtilbudene i Stavanger eller Sandnes mer, men når man bor i Gjesdal må slike ting planlegges. Da er lydboken god å ha!

I ettertid føles det tilfredsstillende å ha fått testet hvor mye en tåler.

OM UNN:

Hvem ville du sittet ved siden av på en lang flyreise?

Gro Harlem Brundtland, en foregangsperson i politikken!

Hvem beundrer du?

Nelson Mandela, for hans evne til å takle motgang og hans engasjement og visjon.

Favorittmat?

Jeg er veldig glad i pasta, men setter også stor pris på lokal tradisjonsmat.

Hvor vil du gjerne reise på ferie?

Hytta på Lista! Men jeg har en liten drøm om en gang å reise til Australia.

Hvilken bok leste du sist?

Jeg lytter helst, nå er det Outlander-serien av Diana Gabaldon

UNN BIRKELAND.

NÆRING

FORDELER OPPGAVER: Yana (foran) administrerer og moren Inna syr.

Sy ut – sy inn!

– Mamma syr, jeg snakker, forteller Yana Tereshchenko. Vi er på besøk hos Skredderom i Hillevågsveien 100. Her åpnet mor og datter systue i april i fjor og tar seg hovedsakelig av omsøm og reparasjoner, men håper de på sikt kan få muligheten til å sy helt nye klær.

ANNE-TRINE BENJAMINSEN
anne-tb@online.no

Yana og Inna kom til Norge fra Ukraina i 2022 og etter et kort opphold på Rennesøy flyttet de til Stavanger. Yana snakker godt norsk etter et år på Johannes læringscenter. – Derfor er det jeg som administrerer, forteller hun, mamma er den som er flink til å sy.

Hoppet i det

Begge har erfaring fra søm i Ukraina og ønsket å fortsette i samme yrke. – På Rennesøy plukket vi tomater og agurker, men aller helst vil vi jo arbeide med det som er yrket vårt, forteller Yana. – Så vi bare hoppet i det. Lokalet i Hillevågsveien fant vi på Finn og mannen min tegnet logo.

De hadde med seg en symaskin fra Ukraina og har så langt investert i to nye profesjonelle maskiner. – Vi har ikke fått noen form for øko-

nomisk støtte, så vi måtte låne penger for å investere i utstyr, sier Yana. – Men vi håper jo at Skredderom på sikt kan gå med overskudd, og konkurransen her i Hillevåg er heller ikke så stor.

Flest reparasjoner og tilpasninger

Det meste av markedsføringen skjer på Facebook og via «jungeltegrafen». – Oppdragene varierer, men mange ville ha hjelp før 17. mai, smiler Yana, som ganske kjapt fikk et forhold til bunaden. – I Ukraina er det vanlig å få sydd nye klær, slik er det ikke her, sier Yana. – I Norge handler det mest om reparasjoner og tilpasninger.

Norske kvinner kler seg komfortabelt

Inna forteller at de kommer fra en liten by utenfor Kyiv, Cherkasy, hvor de sydde eksklusive dameklær som ble solgt i butikker eller på nett. Mor og datter er enig i at den norske

klesstilen er ganske annerledes enn den ukrainske, i alle fall i byene. – Damer går ikke på jobb i samme kjole to dager på rad i Ukraina, ler Yana. – Og de pynter seg kanskje mer, og går på høye hæler. Norske kvinner er sporty, de kler seg komfortabelt og mange sykler til jobb. Yana himler litt med øynene når hun tenker på alle oppoverbakkene i Stavanger. – Ukrainske kvinner legger vekt på eleganse og har ofte en stor garderobe, legger hun til. – Omsøm er foreløpig ikke spesielt populært.

Trives i Stavanger

Yana – med barn i magen – Inna og deres ektemenn har funnet seg godt til rette i Stavanger. – Nordmenn er imøtekommende og koselige, sier Inna, og lett å komme i kontakt med. – Men det er mange ukrainere i Stavanger, forteller Yana, – av og til føles det som om hele bussen gjennom Hillevåg snakker ukrainsk. De sukker begge når vi snakker litt om mat og forundrer seg over at nordmenn spiser så mye brød. I Ukraina er suppen «vårt brød», sier Yana, men så vi blir avbrutt av en telefon der en mulig kunde har mange spørsmål og ønsker til Skredderom.

NYE MASKINER: Profesjonelle symaskiner er nødvendig for å gjøre en god jobb.

VARIERTE OPPDRAG: Perler, paljetter og tyll.

Nevlands avd.

Hillevåg AS

Vi tar EU-kontroll og service på alle bilmerker, også El-bil og hybrid

NEVLANDS

-fikser bilen-

Hillevågsveien 99, 4016 Stavanger, tlf. 51 20 81 99
hillevag@nevlands.no - www.nevlands.no

NÆRING

Idsø Bakeri & Konditori leverer

KLART: Her ligger noe av dagens bakst klart for salg. Neste ladning er allerede i ovnen.

Et ønske om å delta på kurs i baking fører oss til Hillevågsveien 75. I dette huset har det alltid handlet om mat. Her har det vært kolonial og catering, og nå møter vi Erling Idsø bak disken. Han eier, driver og er den eneste ansatte. Men per i dag er det ikke noe kurs å melde seg på, så vi håper å kunne stå på venteliste inntil videre.

VIGDIS MARIA TJØHOM
vigdismt@live.no

Opptatt av kvalitet og gode priser

Erling er utdannet kokk, med fordypning i bakeri. Han kommer opprinnelig fra Jørpeland, men bor nå i Stavanger og trives i byen. I tillegg til denne jobben er han kjøkken-sjef i et firma i Dusavik.

- Oldemor gikk rundt og kokte på gårdene på Idse, forteller Erling. - Den genuine mat-interessen ligger nok i slekta. Farmor var en inspirasjon, og oppmuntret alle til å ta vare på gamle mattradisjoner.

Et konditori som leverer hele uka

Inntil videre er åpningstidene bare lørdag og søndag. Erling

har jobb på dagtid, så han er bare til stede ettermiddag og erhelg. Men via appen WOLT kan man få varer levert sju dager i uka. For dette er ikke noe spisested.

- Når man brenner for noe, slapper man av og koser seg, sier Erling. - Dette er en hobby som skaper inntekt.

Han ønsker å holde virksomheten liten og satser på kvalitet og nærmiljø.

Kreativiteten i baking

Det kjekkeste med baking er at det gir rom for kreativitet, mener Erling. - Gjærdeig og surdeig er levende. Når man lager en deig, settes det i gang prosesser og det blir et resultat. Bakeren kan kjenne

KONDITIONET: Bak disse vinduene foregår baking og matlaging. Det er bare å bestille!

på mestringsfølelse, selv om resultatet noen ganger blir mislykket, og han må starte på nytt. Vi tror ikke det skjer så ofte, men det er vel en del av virksomheten.

Bake-off er også et produkt. Det er et uferdig brød som fryses ned. Kunden tiner, hever og steker brødet. Ultraprocesert mat finner du ikke her.

Erling definerer bedriften som et lite håndverksbakeri, men ved behov kan han produsere 6-800 brød pr time. Gode maskiner er nyttige å ha da!

Jærketsjup

Erling tilbyr brød, bakervarer, smørbrød, koldtbord, varmretter, desserter, utleie av duker og servietter. Men han liker best å lage kaker, da får han brukt kreativiteten sin. Napoleonskaker og marspankaker er favorittene.

Fra Orstad kom det en forespørsel om å lage ketsjup. Erling sa ja. Overskuddstomat ble til Jærketsjup, men da koronaen kom ble det for dyrt å produsere. Kanskje han en gang kan starte opp igjen, hvem vet?

Matlaging kan bli en livsstil

Kokken var en gang i tvil om yrkesvalget, men da han fikk en fantastisk læretid på City Bistro, ble han sikker i sin sak. Det var dette han ville. Favorittretten er risotto. Det er enkelt, rimelig, mettende, og man kan tilsette den smaken man ønsker.

Kan ferie gjennomføres?

Men han kan likevel ta seg ferie. Da holder han kontakten med slekta på Jørpeland, og reiser til Spania, Italia eller Tyskland. Gjerne kombinert med bedriftsbesøk eller kurs. Så ferie kan bli travelt.

Men vi vil fremdeles på kurs

Erling har tanker om å drive kurs for å lære folk å ta vare på tradisjoner. Baking med surdeig, flatbrød – og lefsebaking er tradisjoner han vil føre videre. Tiden vil vise om det vil bli mulig å bruke lokalet til kursvirksomhet.

Vi forlater Idsø Bakeri & Konditori med ny inspirasjon i matlagingens verden. Så håper vi på at det blir kurs her.

Bakevarer kjøper vi med oss. Aldri smakt bedre!

TRADISJONELT BOKHÅNDVERK

ERLAND A/S
Sjøhagen 11 · 4016 Stavanger
bok@bokbinderieterland.no
www.bokbinderieterland.no

Reparasjoner · Nyinnbindinger ·

Spesialarbeid

absolutt alle typer trykksaker.

PRIVATKUNDER · BEDRIFTER ·

LAG · O.L.

Ring 51 88 10 04 eller stikk

innom vårt verksted i Hillevåg

Et komplett bokverksted siden 1989

Vi holder til på
Åsen

Din elektriker:

STAVANGER **INSTALLASJON AS**
Aut. elektroentreprenør

Auglendsdalen 80, 4017 Stavanger – Telefon: 51 84 63 20 – E-post: si@si.no – Nettside: www.si.no

Vi gir råd og veiledning i utførelse av:

Boliger, fritidsbygg, industrianlegg, kontorer, forretningsbygg, skoler og el. anlegg for messer.

VI BEHERSKER BÅDE STERK- OG SVAKSTRØM

KULTUR

Tjensvoll kirke

Tjensvoll kirke er en av tre kirker i kommunedelen Hillevåg, og i dag tar vi turen innom for å se hvem som er på jobb der en helt vanlig torsdag.

VIGDIS MARIA TJØRHOM
Vigdismt@live.no

Aktiviteter i kirken

Besøket er bra. Telepensjonistene leier kirken noen mandager. Telluskoret øver mandag kveld. Her er barnekor, klubb for småbarn og matservering. Torsdagskveldene er det klubb for femte til sjuende klasse. Kiosk, musikk, og dans er populært. Ellers kan vi nevne: sommerklubb, kulturkvelder, julemesse og litt av hvert. Mange frivillige er med i dette arbeidet.

Helse i hver tone

Kirkekoret her heter Telluskoret. Det er et blanda kor med 20 medlemmer, i alderen 15 til over 80 år. Hver mandag fra kl 19:30 til 21:30 er det korøving, det er bare å møte opp, det er ingen prøvesynging. Er man usikker, kan organist og dirigent Bodil tilby en ekstra time. Korsang kan bidra til et godt liv, sier hun, noe vi sier oss helt enig i!

Organisten

Bodil Fagerheim har sørget for den musikalske delen her i lengre tid. Hun har vært her i flere perioder. Til sammen blir det nok ti år. Denne menigheten viser god deltakelse, både i sang og engasjement, har organisten registrert.

– Kirken er en viktig del av nærmiljøet, sier Bodil. Og hun forteller at det skal være onsdagskaffe i kirken. En god plass å komme til, rom for samtaler over kaffekoppen. Og samtaler er det også rom for på kirkekaffen etter søndagsgudstjenesten, forteller hun. Uansett om det er familiegudstjeneste eller høymesse er det viktig å samles etterpå, møtes, og se hverandre.

Hun vet nok hva hun snakker om. I 50 år har hun vært kantor og organist. Den første jobben var i Ognakirken, hvor hun startet som trettenåring i 1972. Hun er sykepleier med fireårig utdanning i kirkemusikk. Bodil viser oss det fine orgelet, og spiller litt på det. Uten tvil dagens vakreste opplevelse!

Hvilken musikk liker Bodil best? Jo, det er musikk som man blir glad av, smiler hun. Salmene er en skatt, som deles og formidles på gudstjenesten.

Presten

Den neste vi møter på vår vei, er presten. Cecilie Bakkene Pedersen har vært prest her i ett og et halvt år. Hun kommer fra Telemark, men har bodd i Stavanger i 23 år, og føler seg hjemme her. Hun bor rett i nærheten og kjenner mange folk. Styreleder i fotballklubben på Tjensvoll er hun også. Hun spiller ikke fotball, men hun jogger. Og hun går gjerne på Vikingkamper.

– Folk er glad i kirken, sier presten.

Som i andre menigheter, er prestens oppgaver bryllup, begravelser, dåp, konfirmasjon, menighetsråd, og alt som hører med her. Hun er svært glad i konfirmasjonsarbeid, forteller hun. Det er fint å kunne være en støtte for de unge. Cecilie ser det som viktig å gå ut på besøk i distriktet, for å gjøre kirken synlig.

Sjelesorg er en oppgave presten ivaretar. Det innebærer samtaler, gjerne om ting som oppleves vanskelige. Hun har anslagsvis 30 slike samtaler i året, forteller hun.

Prestekjolen henger på kontoret. Ikke en slik svart som ble brukt før i tiden, men en vakker, hvit, med nydelige

broderier. Et kunstverk med mening.

Daglig leder

Frode Øvergaard har denne jobben. Han har oversikten over merkantile ting, og leder alt arbeid innen menigheten. Det innebærer at han har arbeidsgiveransvar, økonomistyring, ansvar for byggdrift, er leder og tilrettelegger for menighetsrådet.

Det er mange arbeidere i kirken. Diakon Liv Helen Austerheim, menighetspedagog Elise Løklingholm, kirketjener Nora Kristine Øye, vaktmester Astrid Pedersen (som har tre kirker å se etter), er noen av dem.

Frivillighet er viktig her også, som mange andre steder. De frivillige er ryggraden i kirken, slik Frode ser det. Han anbefaler varmt å bidra som frivillig. Da kommer man seg ut, kan unngå ensomhet og utenforskap, og gjør noe meningsfullt og viktig.

For en person som liker å få til ting sammen med andre, må jo dette være ideelt. Frode mener at det gir styrke å stå i noe sammen. Det får han jo praktisert her, skjønner vi.

Før han kom hit, var han i reklamebransjen i fire og et halvt år, som tekstforfatter og prosjektleder. Siden første april har han vært i Tjensvoll kirke. Han er pastorsønn, og presteutdannet, så her får han nok brukt mange sider av seg selv.

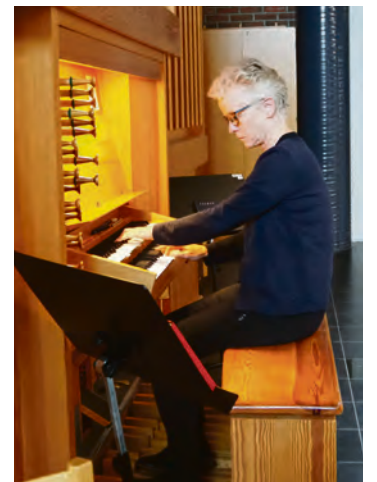
Veien videre

Tjensvoll kirke har en spennende tid foran seg, med nye krefter på laget og nye aktiviteter på gang. I november var det bispevisitas. Et varmt og inspirerende besøk av biskop Anne Lise Ådnøy, slik presten Cecilie beskriver det.

Her er rom og ønske om både nye frivillige og nye korsangere!

FRODE ØVERGAARD: Han er daglig leder, og har oversikten over det meste som skjer i kirken.

BODIL FAGERHEIM: Hun har spilt orgel siden hun var 13 år. Det merkes godt når hun spiller for oss!

CECILIE BAKKENE PEDERSEN: Hun er prest og viser stolt frem arbeidsantrekket sitt. Finere prestekjole har vi aldri sett!

KULTUR

Stavanger – en aktiv kommune

Stavanger kommune har mange lokaler, idrettshaller, idrettsbaner, skoler og bydelshus som kan stå tomme om ettermiddagen, kvelder, og i helger. Alle som bor i Stavanger, kan låne og leie kommunale lokaler og utstyr gjennom den digitale løsningen «Aktiv Kommune». Synes du det er vanskelig å bruke den digitale løsningen, kan du få hjelp på Datahjelp.

VIGDIS MARIA TJØRHOM
vigdismt@live.no

Prosjektet Åpen Skole i Hillevåg

Dette er et prosjekt som gjør skolelokaler på Kvaleberg og Kristianslyst tilgjengelige for innbyggerne. Lokalene kan benyttes til fysisk aktivitet, møter, hobbygrupper, feiring av fødselsdager og andre familiebegivenheter.

Mariann Strandvåg er rådgiver i avdelingen Innbyggerdialog i Stavanger kommune, og er med i Åpen skole-prosjektet. Hun forteller at erfaringene fra utlansprosjektet gir verdifull informasjon. Denne skal brukes til å vurdere om Aktiv Kommune skal tas i bruk som bestillingsløsning for å åpne enda flere av kommunens lokaler for innbyggere, lag og organisasjoner. En målsetting er at Aktiv Kommune skal inn i alle nye skolebygg. Derfor blir alle nye skoler som bygges vurdert med tanke på dette. Jo nyere skolen er, jo enklere er det med flerbruk. Men personvernet blir ivarettatt. Det er ikke fri adgang til klasserommene.

Vi har snakket med noen som benytter tilbudet.

Humus på Kristianslyst Skole

Denne skolen er et av de stedene som låner seg ut til aktiviteter. Blandakoret Humus, med 36 medlemmer, har glede og nytte av det. Koret øver hver onsdagskveld, og her på skolen har de vært det siste året. Tidligere øvde de på andre skoler, og det var ikke gratis. Men det er det her, og penger spart kan benyttes til å utvikle koret.

– Kristianslyst er en raus skole, sier Siv Rødland, som bor i bydelen. Hun har ikke så lang vei til øvelse. Det har derimot Iren Sinnes, som bor i Sirdal, og kjører fram og tilbake hver onsdag for å synge med Humus. Hun liker å kjøre bil, så det går greit.

OPPVARMING: Blandakoret Humus varmer opp stemme og kropp. Snart får vi høre de vakreste sanger på Kristianslyst Skole.

TONE HAFNOR OG MARIANN STRANDVÅG: Tone er ansvarlig for datahjelpen, og Mariann er rådgiver i Innbyggerdialog. Samarbeidet er godt.

– Jeg har alltid lyst til å kjøre på korøvelse her, smiler Iren.

Nino Felbab har dirigert koret ca. tre år. Han kommer fra Serbia, han har bodd i Norge og studert, siden 2010. At Humus får øve her, setter han stor pris på. Akustikken er bra og koret trives i lokalet. Neste år der det trettiårsjubileum, og det skal feires i april med jubileumskonsert på Spor 5. Nå øves det flittig på repertoaret.

Vi forlater Kristianslyst skole til glade toner fra koret. De bestilte aulaen på skolen gjennom den digitale tjenesten for sine øvelser. Ikke alle er like gode på det digitale, men her har også kommunen et tilbud.

Datahjelp i Bekkefarete Bydelshus

Tone Hafnor er rådgiver i avdelingen Innbyggerdialog i Stavanger kommune og ansvarlig for datahjelpetilbudet

som kan benyttes av alle innbyggere i Stavanger. Datahjelp er et gratis veiledningstilbud som gir individuell veiledning i digitale løsninger. Dette kan gjelde både mobiltelefon, nettbrett og PC. Hjelpen er tilgjengelig for både grunnleggende og mer avansert bruk. Mindre kurs kan settes opp dersom det er behov. Målet er at innbyggernes digitale kompetanse blir styrket. Da kan det være enklere å mestre den digitale hverdagen.

Eksempler på hva man kan lære: opprette e-post, kjøpe bussbillett, finne informasjon på nettet, bruke QR-koder, VIPPS, kommunisere digitalt med ulike instanser, justere lyd på mobilen, starte datamaskinen på nytt.

Hver tirsdag kl 14.30 til 16.30 kan man bruke dette tilbudet i Bekkefarete Bydelshus. Her er kaffen klar, og rimelig middag serveres. Atmosfæren blir fort uformell og trivelig.

Kommunen har også flere datahjelpetilbud i nærheten. Madla Bibliotek har datahjelp tirsdager kl 12 til 14, Gausel Bydelshus onsdager kl 11 til 13, Innbyggjerservice i Olav Kyrresgate 23 torsdager kl 09.30 til 11.30.

Fjerne digital skam

Det er mange gode grunner til å skaffe seg opplæring i digital kompetanse. Samfunnet digitaliseres i raskt tempo. Stadig nye løsninger og endringer kan skape frustrasjon, usikkerhet og forvirring. Tone er tydelig på at tilbudet er for alle, men hun ser at det er flest seniorer som møter opp. Veilederne er hyggelige mennesker i alderen nitten til sekstini år. De er både ansatte og frivillige, og felles for dem alle er at de er tålmodige og vennlige, og at de har forståelse for at dette med data ikke er like lett for alle. Dette skal være et trygt sted, og ingen spørsmål er for dumme!

Når det gjelder dataopplæring, er det viktig å fjerne det som kalles digital skam. De er helt ok å komme og be om datahjelp. Mariann og Tone ser det som viktig å alminneliggjøre, og å snakke om, den digitale verden. Behovet for kunnskap tvinger seg fram, ser de. Det er vanskelig å melde seg helt ut av det digitale samfunnet.

Friskus

Den digitale aktivitetskalenderen Friskus skal etterhvert inneholde alt det som skjer

i kommunen. Det er bare å gå inn på nettsiden <https://stavanger.friskus.com>. Alle organisasjoner kan legge inn aktiviteter og arrangementer her, og det er gratis å bruke for både innbyggere og organisasjoner. Kalenderen gir god oversikt over det meste som skjer i Stavanger. Ting som kan gjøre godt for helse, både fysisk og psykisk. Det er viktig at innbyggerne trives, og dette kan være et middel for å oppnå det.

Frilager

Stavanger Kommune har også avtale med www.frilager.no, der kan man gå inn og låne eller leie friluftsutstyr. Hvorfor eie, når man kan låne? Dette er bærekraft! Om noen synes det virker komplisert, kan datahjelpetilbudet være nyttig.

Tilgang til ressursene i fellesskapet

Mulighetene som Aktiv Kommune og Frilager gir handler om bærekraft og gjenbruk av fellesskapets ressurser. Å bidra til å styrke denne måten å tenke på, vil kunne komme innbyggerne til gode. Ikke minst i form av et sterkere fellesskap, fordi det gir muligheter til å skape aktivitet i nærmiljøet.

Arbeidet med Aktiv Kommune, digitale tjenester som kommer alle til gode, og datahjelp, er godt i gang. Det blir spennende å følge med på utviklingen!

SPORT

TRENER: Monica Førland forklarer og demonstrerer.

Først og fremst kjekt!

Det var vel egentlig bedre skiføre enn fotballføre da vi tok turen til Jarlabanen for å hilse på en gjeng fotballdamer, nærmere bestemt 'Jarl damer', etablert sist høst. Men et par minusgrader og sne hadde ikke skremt bort en god gjeng damer fra ukens trening.

ANNE-TRINE BENJAMINSEN
anne-tb@online.no

- Vi har 37 på lista i aldersspennet 16 til 52 år, forteller trener Monica Førland. - Dette er for en stor del mødre med barn i Jarl og det er viktig å understreke at dette er et lavterskeltilbud med vekt på det sosiale. Det skal først og fremst være kjekt å spille fotball!

Fotball for voksne damer

Mange fotballklubber opplever at spesielt jentene forsvinner når de blir tenåringer. - Dermed mister vi et miljø for tenåringsjenter og grunnlaget for et fotballmiljø for damer, sier Monica. - Blant herrerne finner vi mange såkalte 'old boys' lag, nå hadde vi voksne damer også lyst til å spille fotball.

Monika forteller videre at ikke alle hadde fotballsko i garderoben før første trening. - Men man må være medlem i Jarl og alle betaler en symbolsk treningsavgift. Det er heller ingen dugnader for vi representerer ingen utgift for klubben. Så ingen behøver å tenke på å selge doruller,

den biten er allikevel dekket gjennom barnas aktiviteter.

Været betyr ingen ting

Jarl damer spiller ikke kamper, men trener allikevel systematisk. Det starter med skadefri oppvarming, et par tekniske øvelser og deretter spill. Monicas myndige instruksjoner og korreksjoner holder orden på fokus og konsentrasjon.

Vi hutrer litt, treningen startet klokka åtte om kvelden en kald torsdag i februar. - Været betyr absolutt ingen ting, forsikrer Monica. - Dessuten er dette et fint tidspunkt for da er barnas treninger ferdig.

Plass til flere

I garderoben treffer vi Camilla Støyva Eriksen som har vært med fra starten. - Jeg har to gutter som spiller fotball og bor rett ved banen. Jeg hadde aldri spilt fotball tidligere, men har tilbragt desto flere timer på sidelinja. Og det er ofte veldig mye kaldere. I tillegg ser jeg mye fotball, fra Viking til Premier League. I dag har hun fristet venninne og nabo Ida

Bjørkedal som ble med for første gang. - Jeg spilte kanskje litt fotball på ungdomsskolen, så nå skal jeg gjøre come-back, sier Ida!

Og glemte vi å nevne det? Det er plass til flere!

NOEN AV JARLDAMENE EN KALD TORS DAG I FEBRUAR: Foran fra venstre: Brita Fiskå, Silje Gjose, Kristine Østensen, Siri Thu Rygh I midten fra venstre: Elisabeth Aasland, Ida Marie Bjørkedal, Camilla Støyva Eriksen, Marianne Gloppen, Gerd Katrin Kro Bak fra venstre: Anna Hagen Laastad, Yvonne Sørenes, Nina Aslaug Gabrielsen, Monica Førland, Wenche Skjerahaug Solvang.

SIDDIS ELEKTRO AS

Nesflåtveien 14 • 4018 Stavanger

Tlf: 452 22 692 • hardy@siddiselektro.no

- Din lokale fagmann

I et nettverk av lidenskapelige personer med fagkompetanse klar til å hjelpe deg.

SPORT

Nå er det slutt på grus i skrubbsårene

Endelig kan de yngste i Tjensvoll fotballklubb spille på kunstgress. – Dette har vi ventet på, sier daglig leder i Tjensvoll FK Tobias Tharaldsen. – Vi har spilt på grus i 20 år, nå bare gleder vi oss. Banen sto ferdig i november i fjor og er tatt i bruk selv om årstiden like gjerne varter opp med snødekt bane.

ANNE-TRINE BENJAMINSEN
anne-tb@online.no

– Selv om prosjektet har stått stille et par sesonger på grunn av kapasitetsmangel fra kommunens side, så er det glemt

nå, sier Tobias. – Vi tror dette vil få stor betydning for engasjementet rundt klubben og ikke minst for spillerne. Dette er en 7-er bane med kunstgress uten gummigranulat og er av den grunn ikke egnet for

barn over 12 år. Men det er viktig å spille på godt underlag helt fra starten.

Stor aktivitet i klubben

Nasjonalt testes det ut flere forskjellige typer kunstgress på baner i Norge. – Jeg tipper dette dekket har en levetid på cirka ti år, så får vi se hva som skjer i neste omgang, sier Tobias.

Tjensvoll fotballklubb har stor aktivitet og 16 fulle lag, de yngste er seks år. – Seniorlagene våre trener i Sørmarka, forteller Tobias. – Vi har også et veteranlag for de på 39 og oppover. Vi har mange frivillige og

KUNSTGRESS: Snøen la seg ubeleilig over det nye banedekket den dagen bydelsavisen var på besøk. Daglig leder i Tjensvoll FK Tobias Tharaldsen ventet på kommunens brøytebiler for banen ble tatt i bruk i januar.

“*Hele klubben gleder seg til å ta det nye banedekket i bruk, jeg tror det vil gi oss en ny giv.*”
Tobias Tharaldsen

engasjerte foreldre og er spesielt glad for at så mange unge under 23 år tar på seg treneransvar eller engasjerer seg på annen måte.

Samarbeider med SIF

Bredde- og bydelsklubber mister fort spillere i de øverste

årsklassene. Tjensvoll FK har innledet et samarbeid med SIF for å forebygge at de eldste lagene forsvinner. – Vi tror dette skaper større variasjon i treningshverdagen. Vi er også stolt av en solid jenteavdeling, sier Tobias.

– Hele klubben gleder seg til å ta det nye banedekket i bruk, jeg tror det vil gi oss en ny giv. Vi kunne nok ønsket oss et lite oppholdsrom kombinert med utstyrsbod i tilknytning til banen, men området er regulert til friluftsområde/park så vi har forståelse for at det er flere hensyn å ta.

Stavanger
kommune

Kommunedelsutvalgenes tilskuddsordning

Fristen for å søke kommunedelsutvalgene (tidligere bydelsutvalg) om tilskudd er 1. april.

Les mer på Stavanger kommune sine nettsider stavanger.kommune.no og søk deretter opp "Tilskudd fra kommunedelsutvalg."

Stavanger
kommune

Gratis datahjelp

Datahjelp er gratis veiledning i den digitale hverdagen. Ta med det utstyret du behøver hjelp med, for eksempel mobil, PC eller nettbrett. Velkommen innom et av våre tilbud!

Bekkefaret bydelshus

Tirsdager kl 14.30 - 16.30

Madla bibliotek (Amfi Madla)

Tirsdager kl 12.00 - 14.00

Innbyggjerservice (Olav Kyrres gate 23)

Torsdager kl 09.30 - 11.30

i 1. etg i kommunens administrasjonsbygg.

På datahjelp kan du spørre om alt!

stavanger.kommune.no/datahjelp

Arve er opptatt av å kombinere mat som smaker godt med mat som gjør godt og er lett å lage.

Foto: Andreas Kalvig Anderson, Stavanger Foto i Hillevåg.

Mat med Arve

Komler

KOMLER: Raspeball, raspekake, potetball, klubb, kompe eller komle. Kjært barn har mange navn.

ARVE SERIGSTAD
arve@arvesmat.no

Fremgangsmåte:

125 g poteter skrelles, kuttes i to eller tre og kokes møre.

Resten skrelles og rives på et rivjern. Bland inn salt og mel, mos de kokte potetene og vend de også inn. Røren må ikke bli grøtete, men heller ikke for faste sånn at de blir tunge.

Form komler med hendene, ha gjerne litt vann i hånden for at de ikke skal klebe.

Legg komlene på et fat eller lignende til alle er formet.

Kok opp kjøttkraft (buljong) og ha

alle komlene i gryten. La de småkoke i 20 - 25 minutter. De flyter opp når de er ferdige.

Skjær kålrabien i skiver, skrell dem og kok møre i vann. Sil godt av, mos og smak til med krydder og fløte. Du kan godt koke en gulrot sammen med kålrabien og mose den sammen med kålrabien.

Skjær bacon i biter på rundt ½ cm og ha i tørr panne på litt over middels varme.

Stek til bitene er sprø og ha over på et kjøkkenpapir for at fett skal renne av.

Server gjerne med røykte kjøttpølser. Noen ganger blander jeg inn litt kokte gulrøtter i kålrabistappen.

Oppskrift

Komler

Ingredienser til 4 - 5 porsjoner:

- 500 g poteter
- 1 dl byggmel
- 1 ss hvetemel
- ½ ts salt
- 2 liter vann
- 4 buljongterninger (kjøttkraft)

Kålrabistappe

- 1 kålrabi (rundt 6 - 700 g)
- 1 liter vann
- 1 ts salt
- ½ pepper
- litt revet muskatt (ca. 1 ts)
- ½ dl fløte

Bacon

Ca. 150 g bacon

**VINNER AV
ELBIL24
VINTERTEST!**

Februar 2023

TOYOTA bZ4X OVERLEGEN PÅ NORSKE VINTERVEIER

Familie-SUVen bZ4X er en robust vinterbil som takler alle utfordringer den norske vinteren har å by på. AWD-utgavens ledende firehjulstrekkssystem og suverene bremseegenskaper sørger for at du og dine kommer trygt frem – uansett kjøreforhold.

Kjøregleden får du med på kjøpet!

TOYOTA bZ4X

Pris fra 437.000,-*

Privatleasing fra 2510,-/md*

TOYOTA **bz**

FASTRENTE

1,95%

3 ÅR***

**Pris inkl frakt, lev. og reg.omk. 14250,- ekskl. mva.. ***1,95% rente. Privatleie/leasing fra: Startleie/etabl.gebyr kr 115.490,- Månedsløse: kr 2.510,-/md. og totalpris kr 205.880,-. Fastrente 3 år, 3 års bindingstid, Kjørelengde: 45.000 km. *Vinterbiltest mars 2023. Avbildet modell kan ha ekstratstyr. Vi tar forbehold om trykkfeil.

#Lokaltilhørighet i 60 år!

Toyota Sørvest AS

Vel hjem, Toyota kjører deg trygt frem.

www.toyotasorvest.no

STAVANGER

Langflåtveien 35

4017 STAVANGER

Tlf 51 82 25 00

SANDNES (Bilhuset)

Vestre Svanholmen 9 - 11

4394 SANDNES

Tlf 51 82 25 00

BRYNE

Eskervegen 1 A,

4341 BRYNE

Tlf 51 82 25 00